

SLOVENSKI NAROD.

izraza vsak dan zvečer, izmahi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 2 K, za pol leta 3 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 4 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 8 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petek-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopsi naj se izvole trankovati. — Kopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravištvu je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravištvu pa v pritličju. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posemezne številke po 10 h.

Uredništva telefon št. 34.

Upravištvu telefon št. 85.

K vprašanju o reviziji ustave.

Svoječasno je bilo opetovano v avstrijskem parlamentu na dnevnem redu vprašanje o reviziji sedaj veljavne državne ustave.

V zadnjih letih je pa to vprašanje stopilo bolj v ozadje ne morda radi tega, ker so se stranke, ki so se preje zavzemale za spremembu ustave, iznevere svojim načelom, marveč zbog tega, ker je bil splošni položaj v parlamentu in državi tak, da se ni bilo nadejati, da bi imel eventualni predlog na revizijo državne ustave le količaj upanja na uspeh.

Sele ko je vlada v tekočem zasedanju predložila državni zbornici svoj zakonski načrt volilne reforme, ki je v bistvu tak, da mora, ako se ustanovi, temeljito spremeniti ustroj avstrijskega parlamenta, so postala staro vprašanja o ustavni reviziji zoper aktualna.

Vse stranke, ki so že od nekdaj težile za tem, da se sedaj veljavna ustava podvrže potrebnim revizijam, so v debati o volilni reformi, ako ne drugače, vsaj teoretično naglašale, da je obenem z volilno reformo treba tudi misliti na revizijo ustave.

To so poudarjali govorniki najrazličnejših strank, Vsenemci in Mladočehi so pa stopili še korak dalje in so vložili samostojne predloge, ki narevnost zahtevajo, naj se spremeni sedaj veljavna državna ustava.

Vsenemci so bili že od nekdaj odločni zagovorniki takšne ustavne revizije, ki bi zagotovila Nemcem za vedno premoč in nadvlado v tej državni polovici. To bi se dalo najlože dosegči na ta način, da bi se izločili Galicija in Dalmacija iz zveze ostalih avstrijskih dežela in bi se jima dovolilo posebno državno-pravno stališče po vzoru Ogrske.

S tem bi bila Nemcem, ki se pri obstoječih razmerah morajo vedno batiti, da izgube danes ali jutri svojo premoč v državi, za večne čase zagotovljena nadvlada nad drugimi narednostmi v Avstriji. Umljivo je torej, da so sprejeli Vsenemci izloči-

tev predvsem Galicije iz zveze ostalih avstrijskih dežela med kardinalne točke svojega programa.

S predložitvijo zakonskega načrta o volilni reformi, sloneči na splošni volilni pravici, je nastala za Nemce nevarnost, da bodo v bodočem parlamentu potisnjeni v manjšino vkljub njim v korist izvarjeni volilni geometriji in da bodo v doglednem času izgubili v Avstriji ono moč, ki se je po krivici uživali doslej.

Prišel je torej odločilni moment za Vsenemce, da skušajo izvesti del svojega programa in s tem paralelizirajo neugodne posledice, ki jih mora imeti volilna reforma za nemški narod. Zato so vložili nujni predlog, naj se Galiciji dovoli posebno državno-pravno stališče.

A tudi Čehi so smatrali trenotek, ko se je parlamentu predložil zakonski načrt o volilni reformi, za ugoden, da vloži svoj stari predlog, mereč na to, da se revidira ustava in se preosnuje država na podlagi federalizma in avtonomije posemeznih kraljestev in dežela.

A tudi druge stranke so naglašale, dasi niso vložile v tem oziru posebnih predlogov, potrebo, da se vzame v hipu, ko se namerava temeljito predrugačiti ustroj sedanega parlamenta, v pretres vprašanje o reviziji ustave.

Edina izjema v tem pogledu smo bili Jugoslovani. Jugoslovanski poslanci se v svojih govorih niti z besedico niso dotaknili ustavnega vprašanja, kamo-li da bi bili stavili v tej zadevi svoje predloge, kakor da bi se nas revizija ustave niti najmanje ne nikala, oziroma kakor da bi nam bilo vseeno, ako se sedaj veljavna ustava spremeni v smislu vsenemškega ali mladočehškega predloga.

In vendar je bila od nekdaj kardinalna točka vseh slovenskih politikov brez razločka strank zahteva, da se država federalizira na podlagi narodne avtonomije, v kateri je za nas Jugoslovane, zlasti Slovence edin spas in rešitev.

Naloga naših poslancev bi torej bila, da bi se bili pri priliki, ko je stopilo na dnevni red tudi vprašanje

o ustavni reviziji, oglasili kakor Vsenemci in Mladočehi s svojim posebnim predlogom, da se uvede narodna avtonomija, ako niso hoteli, da se smatra ta naša zahteva, ki tvori bistvo našega narodnega programa in ki je stara, kakor je stara naše narodno gibanje, v vladnih krogih zgolj kot prazna fraza, kot fantom, kot postulat, česar uresničenja sami ne želimo in ne zahtevamo.

Slovenski poslanci tega niso storili in so s tem zakrivili veliko politično hibo, ker so v politično najvažnejšem trenotku pred vso javnostjo takorekoč zatajili prvo in najglavnejšo točko slovenskega narodnega programa in desavuirali vso doseganje našo politiku!

Državni zbor.

Na Dunaju 28. marca.

V začetku seje je bilo podanih več interpelacij. Posl. Romančuk je predlagal ustavovitev volilnega sodišča. Posl. vitez Berks je interpeliral ministra notranjih zadev zaradi občinskih volitev v trgu Soštanju.

Potem se je nadaljevala debata o vzenemških predlogih glede izločitve Galicije. Izid glasovanja je že znan. Vendar ni bil današnji dan brezpomemben za nadaljni razvoj avstrijske politike.

Odklonitev nujnih predlogov je vsekakor uspeh za vladu z ozirom na volilno reformo, nikakor pa ne za poznejo bodočnost.

Tudi za nujni predlog glede splošne volilne pravice se je prvotno dobila le navadna večina, in vendar je vladu, ki je takrat živahnog ugovarjal, pozneje iz tega glasovanja izvajala posledice.

Pomemben je bil govor glavnega kontra-governika dr. Stranskega, ki je v prvi vrsti odgovarjal grofu Dzieduszyckemu. Rekel je, da Vsenemci ni z njihovimi nujnimi predlogi le za to, da vržejo vladno volilno reformo, temuč tudi, da zabiijo zagvozdno med posemezne slovanske klube. Čehi so bili in bodo vedno za avtonomijo

avstrijskih dežel, in ravno zato, ker jim je ta ideja tako sveta, ne bodo si nikoli pustili dajati načrtov za njo od Schönererja. „Ali more sploh biti kaj dobrega in poštenega, kar nam nudi ta stranka?“ (Prirjevanje pri Slovanih.) Gališki poslanci že itak uživajo tako ugodno izjemno stanje, kakrnega jim posl. Stein ne bo nikoli priboril, katerega stranka ne deluje za enotnost, temuč za razrušitev naše monarhije v prilog Prusiji.

Njegov govor je največ pripomogel, da so nujni predlogi padli. Po dolgotrajnem glasovanju je začela zbornica razpravljati o nujnem predlogu dr. Herolda glede revizije ustave. Po utemeljevanju predlagatelja se je razprava prekinila.

Na predlog posl. Lupula se postavi na dnevni red petkove seje poročilo proračunskega odseka o zvišanju pokojninske vдовam državnih uradnikov.

Volilna reforma.

Dunaj 28. marca. Odsek za volilno reformo se je danes konstituiral. Za načelnika je bil izvoljen poslanec Marchet, za I. podnačelnika posl. dr. Ploj, za II. pa posl. baron Malatti.

Nato se je razvila daljša debata o razdelitvi dela v odseku. Prijatelji volilne reforme so predlagali, naj ima poslanska zbornica le ob torkih in petkih plenarne seje. Odsek bo take dneve zboroval od 4. do 6. ure popoldne, ob sredah in četrtekih pa bo zboroval od 10. dop. do 1. pop. in 3. do 6. popoldne. Ta predlog je bil sprejet.

Istotako je bil sprejet predlog poslancev Onciula, naj se pokličejo k odsekovim sejam parlamentni steografi, da postanejo javne tudi za širšo javnost.

Izvolitev Marcheta za načelnika in sprejetje teh dveh predlogov dokazuje, da imajo v odseku prijatelji volilne reforme večino.

Praga 28. marca. „Narodni listy“ poročajo, da je bilo pretečeni pondeljek v Pragi zborovanje kon-

zervativnih in ustavovernih plemičev v navzočnosti nadvojvode Franca Ferdinandanda, predno je prestolonaslednik odpotoval v Draždane. Prestolonaslednik je baje posredoval pri veleposestnikih v cesarjevem imenu, naj ne delajo volilni reformi ovir.

Zvišanje duhovniških plač.

Dunaj 28. marca. Pododsek proračunskega odseka, ki je razpravljal o predlogi glede zvišanja duhovniških plač, je danes svoje posvetovanje dovršil. Določbe glede grško-katoliških in pravoslavnih duhovnikov so se sprejele s posebno resolucijo, da se občine v oziravrednih slučajih razbremene dolžnosti, ki so jih prostovoljno prevzele.

Absolutizem na Ogrskem.

Dunaj 28. marca. V kronske svetu se je dal vladar pred vsem pouditi, ali bi ne nastala nevarnost za finančni položaj na Ogrskem ali za sposobnost armade, ako se volitve ne razpišejo v postavni dobi. Ogrski ministri so vladarja glede obeh točk popolnoma pomirili. Ex-lek stanje še lahko traja eno leto. Da se bo k vojakom prijavilo čimveč mladeničev prostovoljno, se je sklenilo, da bodo šli taki prostovoljci brezizjemno že po dveh službenih letih na dočust.

Budapešta 28. marca. Člani razpuščenega vodilnega odbora združene opozicije so imeli danes popoldne sejo, ki jo je vodil grof Julij Andrássy. Razpravljalo se je o političnem položaju ter so se za vse eventualnosti sprejeli soglasni sklepi.

Novo italijansko vojno prisostnišče.

Rim 28. marca. Danes je prišla k mornaričnemu ministru velika komisija izvenirjev in tehnikov, ki mu je izročila načrt za novo vojno prisostnišče v globoki laguni Mezzano pri Comachiu. V novem pristanišču bodo ladje popolnoma zavarovane pred strelji sovražnega brigadova.

LISTEK.

Naravoslovne črtice.

VIII.

(Molekuli — atomi — katodna luč — Röntgenovi žarki — elektroni — ioni.)

(Konec.)

Prišli so pa do odkritja elektrov Še potom drugih raziskav, pred vsem Maxwellove elektromagnetične svetlobne teorije, na podlagi Zeemanovega fenomena in drugih poskusov, katerih razlagu pa bi bila na tem mestu preveč zamotana in težko umliva.

Neskončna majhnost elektronov in pa to, da je njihova velikost popolnoma nezavvisna od materije, iz katere nastajajo, je dalo misliti, da imamo v elektronih iskati one povsod enake pravestavnik vseh prvin, da so elektroni pravni, in da so vsi materialni atomi same nekake zgoščine elektronov. Na drugi strani pa moramo zopet uvaževati misel, ki

jo je že Helmholtz naznačil, in Nernst potem jasno izgovoril, da je elektrika substanca, kakor ostale snovi, in ne sila, kakor se je to mislilo doslej. Na ta način imeli bi poleg znanih kemičnih prvin še dve novi: pozitivne in negativne elektrone, ki se ločijo od ostalih vlasti vsled majhne atomske teže. Prav tako obstoječe električne napojne so, z istimi lastnostmi, kot delci mase.

Nekateri rabijo mesto izraza „elektron“ tudi izraz „ion“ za isto stvar. „Ione“ imenovali smo in jih še imenujemo atome, napojene s pozitivno ali negativno električno. Ione rabimo pri razlagi raznih elektrolytičnih prikazni, kar bo najlepše umljivo, ako navedemo sledeči zgled. Ako zlijemo gotovo množico vodenca in klorja skupaj, spojita se plina z močno eksplozijo v solnokislinski plin, ki pritiska z gotovo močjo na stene posode. Ako pa z isto množino tega plina napojimo nekaj vode, pritiska pa pod sicer istimi pogoji ta plin z dvakratno silo na posodine stene. Iz tega sledi, da mora biti število mo-

lekulov v vodni napojnini podvojeno. Raziskave so tudi dograle, da nima voda nikakih solnokislinskoplinskih molekulov več, ampak oba: tako klor kakor vodenec popolnoma ločena drugega od drugega v sebi. Vendar ne v obliki, v kakršni sicer najdemo ta plina. Ako bi bila namreč oblika navadna, zaduhati bi morali klor, vodenec pa bi ušel iz vode. Molekuli so obeh plinov v tem slučaju postali „ioni“, od katerih je ali vodenec pozitiven, ali pa je pozitiven klorov atom, ki veže drugega negativnega nase, budi si da je potem ta ali on svojemu sodrugu prirejen.

Ioni opravljajo tudi službo prenašalcev elektrike pri razkrajanju snovi električnim potom. Ako napeljemo električni tok skozi raztopino solne kislino, oddajajo vodenčevi ioni kot pozitivni svojo napojino na negativni elektrodi, zgube torej svojo ionsko obliko, in se pokažejo kot navadni vodenčevi molekuli. Ravno tako se zgodi s chloroni, ki pa se pretvarjajo kot negativni na pozitivnem polu, in izhajajo odtod kot navadni klor.

U hiši žalosti.

Povest iz tržaškega življenja; spisal Vinko Ruda.

(Dalej.)

Karlo se je kmalu odločil, da se točno odzove povabilu baronice Gotaldi.

„Moja salonska obleka sicer ni plačana, a to se ji itak ne pozna. Če mi jo krojač vzame, bo vsaj rabljena in mož bo verjet, da občujem z ljudmi, med katere je treba časih iti v salonski obleki. Sicer pa si sovjete brez večerje ne morem misliti in dobra večerja — to je odločilno.“

Ko je Karlo odpisal baronici, da se odzove njenemu povabilu, se je usedel k začetni sliki in začel slikati. Delal je sicer brez pravega veselja ali delal je vendar, kar se mu že več tednov ni primerilo. Banalno povabilo, poslano kdove iz kakega nagiba, je obudilo v Karlovem srcu nova upanja. Še pred nekaj trenotki je bil ves resigniran in se je vdajal žrni brezupnosti, zdaj pa je ne, da bi se tega zavedal, začel zopet misliti, da morda

le kaže, napraviti še en poskus z umetnostjo, morda se zdaj posreči srečo.

„Popolnoma me ljude vendarle niso pozabili,“ je govoril Karlo sam s seboj. „Baronica Gotaldi me osebno ne pozna, a vendar me vabi na svojo sovjeto. To kaže gotovo, da me pozna po imenu, da moram biti v njenih krogih na dobrem glasu in da me šteje med ljudi, ki pripadajo tistim odličnim krogom, v katerih ona živi.“

Te misli so ga navdala z veselim ponosom in z agilnostjo in hitrostjo mladih ljudi je vnovič zač

Volitve v državno dumu.

Varsava 28. marca. Danes se vrši tukaj volitev volilnih mož za državno dumo iz skupine tovarniških delavcev. Večina delavcev se zdrži volitev, ker je socijalna demokracija izdala parolo „bojkot volitvam.“ Pred vsemi tovarnami stojte vojaške straže.

Nova rusko-japonska vojna?

Petrograd 28. marca. Časopis „Strona“, ki ga izdaja profesor Kovalevski, je prinesel razgovor z nekim visokim dostojanstvenikom, ki je izjavil, da je že to spomlad (?) pričakovati nove rusko-japonske vojne. Japonska bo gotovo zasedla severni del Sahalina, Kamčatko in Primorskih, nakar bo Rusija napovedala vojno. Zaradi tega se pridržuje tudi v Mandžuriji armada 350.000 mož.

Tudi „Novoje Vremja“, ki je v zelo tesnih zvezah z vladnimi krogovi, je zopet sprožila vprašanje o rusko-japonski vojni.

Vse te vesti pa so naravnost neverjetne, ker boste obe državi potrebovali še mnogo let, preden se opomoreta iz hudi posledic zadnje vojne.

Italija in Nemčija.

Berolin 28. marca. „Börsen Courier“ je priobčil zanimiv članek o razmerju med Italijo in Nemčijo. Italiji se očita, da igra, ki jo izvaja v trozvezi, traja že predolgo. Italija se vedno pritožuje, da je dala vse, prejela pa ni ničesar, in vendar je ravno nasprotno res. Italija je v trozvezi, toda politična vera vseh njenih strank je irredentizem. Pisava rimskega časopisa, govoriti italijanskih poslancev, ki so vladni uradniki in postopanje italijanskega delegata Visconti Venoste v Algecirasu so dejstva, ki dajo mnogo mislit. Ravno v maroški konferenci bi morala biti vloga Italije na strani Nemčije in Avstrije, toda Italija je pokazala, da občuti trozvezo kot nekaj prisiljenega.

Maroška konferenca končana.

Berolin 28. marca. Iz Algecirasu se poroča, da se je sporazumljeno med delegati dosegl glede vseh točk in da so se delegatje že snoči v svojih govorih poslavljali.

Pariz 28. marca. „Matinov“ dopisnik je imel razgovore z delegati konference o dosedanjih uspehih. Vsi so poudarjali, da je sporazumljeno tako, da nastopi nova doba trajne zaupljivosti in miru med Francijo in Nemčijo.

Karlo se je zopet lotil slikanja a vztrajati ni mogel pri delu.

Baronica Gotaldi. Sam zlodej vedi, zakaj se mi zdi, da bo ta ženska igrala še veliko vlogo v mojem življenju. Morda mi to ne bo na srečo. Pa kaj bi si belil glavo — slabše kot je zdaj, ne more postati. Naj se zgodi karkoli — jaz pojdem na soarejo.“

Karlo je bil ves teden razburjen. Doslej je živel vedno le po beznicah in podstrešnih sobah, občeval samo z revnimi umetniki in s sartorellami in zato se je bal vstopiti v nov, njemu do cela nepoznan svet, ali je z vsem srcem hrenpel po tem, da bi prišel v to družbo in se v nji udomačil. Uvideval je, da umetniške sposobnosti niso edine odločilne za ugled in za veljavo, ki si jo hoče kdo pridobiti. Umetnik mora priti med tiste ljudi, ki stvarajo umetniški ugled in ki kupujejo umetnine, in zlasti se mora prikupiti ženskemu svetu.

Končno je prišel težko pričakovani petek. Ko se je Karlo ogledoval v zrealu, je bil sam s seboj zadovoljen in veselega srca se je odpravil na soarejo baronice Gotaldi.

Vrnil še je pozno ponoči, potr in nekako žalosten. Spal je nemirno in bil tudi naslednji dan ves melanholičen. Poskusil je slikati, a delo mu ni šlo od rok. Zvečer je šel v kremo,

Preobrat v preškem dijaštvu.

In zgodilo se je to, kar so gotovi gospodje že lansko leto prorokovali: radikalni duh, ki preveva izza par let slovensko dijaštvo, je zapiral tudi v preški „Iliriji“. Naduto domnevanje gotovih elementov, da jele edino njih delovanje pravo narodno, da zamore edino le njihov program privesti slovenskega akademika do prave narodne izobrazbe, ni moglo več prenašati „vnebovijočega“ nedostatka, da tudi „Ilirija“ ne nosi oficialno predvaka „narodno-radikalno društvo“. Ker te svoje namere sedaj še slučajno niso mogli doseči, so zapustili svoje slovensko društvo ter se vrgli v narodje češkega društva, kot katerega podrejen krožek z idealnim češkim imenom „Slovenski kroužek na rodne radikalni“ si upaj boljšega razvoja nego v naprednem slovenskem društvu. Ne glede na to, da so težnje čeških dijakov kot sinov naroda velikega in močnega, drugačne kakor nas slovenskih akademikov, se mi zdi že z ozirom na malo število slovenskih diakov v Pragi tak razkol pravcat narodni greh. Kajti iz izkušnje je znano, da bode prva in glavna naloga takega novopečenega društva ta, da z vsemi mogočimi sredstvi nasprotuje in pobija starejše društvo ter si tako z lažmi in natolocenjam priboruje negotov obstanek. Da bi to bilo pozitivno delo, katerega vedno naglašajo, je pač neverjetno; ne razdrati, ampak zidati bi morala biti prva in glavna naloga vsakega res pravo narodno-radikalno mislečega akademika. A če se pri tem kažejo tako malenkostne, da jim je edino ime časopisov manjka. Predvsem pa odvraca društven lokal od številnejšega poseta. Delegat zahteva, naj bi bila soba taka, da bi nadomestila članom kavarne in gostilne ter bi res bila središče vseh društvenikov. Drugi nedostatek je prehladno društveno življenje. Odbor bi moral prizreti vsak teden en društveni večer, kjer bi se člani v kaki gostilni zabavali in med seboj spoznavali. Tretji nedostatek je, da se občni zbori ne morejo vršiti tako, kakor bi bilo potrebno. V občnem zboru naj bi se zrcalilo vse društveno delovanje, ali na njem se le razgraja in krati pravica, izreči neovirano vsak svoje mnenje. Kajti na občnih zborih je polovica „Savanov“, ki prihajajo le, da iščejo prepirov in kontrahaž. In ta strah pred eventualno kontrahažo sili radikalce, da se vzdržujejo svojih mnenj in se ne morejo vtikati obširnejše v debato. Nauhujše v društvu je pa to, da prebivajo v njem Savani, katerih negativno delovanje ni le aktivno, ampak tudi pasivno. Ne le da ovirajo delovanje znanstvenega kluba, so tudi s svojim izrednim in slabim vedenjem postavili svoje člane na tako nizki moralni nivo, jih tako demoralizirali, da se jih mora pošten človek sramovati. In če bi bile v društvu tudi vse druge ugodnosti, bi vendar že sami „Savani“ preprečili vsako boljše delovanje, kajti samo pogled na njene mera zadušiti v vsakem radikalcu vsako še tako navdušeno in idealno voljo do pozitivnega delovanja; v društvu s takimi elementi je radikalcem nemogoče sedeti.

— Po daljši in ostri debati, v kateri zastopnika radikalcev ne moreta razložiti, kaj pravzaprav zahtevata za omogočenje „pozitivnega dela radikalnega“, odgovorita na vprašanje, li sprejmeta stavljene predloge, in imenuj radikalcev tole zahtevo: Radikalna stranka noče nobenega kompromisa, nobenega odbora, ampak le zahteva, da si pride „Ilirija“ priimek „narodno-radikalno društvo“, da se združi s „Slovenijo“ in „Taborom“ v eno enoto ter se brezpogojno podvriče centralnemu odseku narodno-radikalnega dijaštva, v kateri odsek naj pošilja po dva zastopnika.

kjer je vedel, da dobi nekaj znancev in tovarišev ali dasi je bil kar mogoče prijazen in skromen z njimi, vendar mu ni ta družba več ugajala.

„Naposled obsedim res med dvema stoloma,“ se je jezik grede pozno počasi domov. „Med temi ljudmi, med katerimi sem zrasel, sem nezadovoljen; čutim dobro, da tu ni več mesta zame; v drugem krogu, v katerega silim, pa se ne morem udomačiti.“

Naslednjega dne je dal Karlo svoje stanovanje skrbno osnažiti. Pri Židu si je izposodil celo preproge za okna in raznih drugih stvari, daje z njim olepel svoje stanovanje in končno je kupil lep šopek svežih cvetlič.

V mraku je prišla elegantna nekoliko premočna dama in je tiho in diskretno poiskala Karlovo sobo. Od tega dne je prihajala redno vsak večer in ostala eno uro. Karlo ni od tega dne nič več delal, pač pa je pologoma poplačal svoje dolgove in vse je kazalo, da ni več v denarnih stiskah.

V hiši so seveda kmalu uganili, da mora biti ta dama kaj posebnega. Toda nihče je ni poznal. Nekega včera pa je Marko srečal to damo in dasi je bila ovita z gosto tančico, jo je spoznal na prvi pogled in presenečen vzkliknil:

„Baronica Gotaldi — Vi tukaj.“

2. Preglednika ima vsaka stranka svojega.

3. Pri političnih nastopih drugih društev se „Ilirija“ oficialno udeležuje le, če v to privolite $\frac{2}{3}$ vseh članov. Glasuje se v tem slučaju lahko pisno. Vsakemu članu je prosto sodelovati pri vseh akcijah, če le ne nasprotujejo društvenemu namenu in njegovim težnjam.

4. Zveza napram drugim društvom ostane ista kot je, namreč razen klerikalnih proti vsem enaka.

5. Če proti sklepku odborove večne vloži „manjšina dveh odbornikov“ svoj „veto“, se dotični odborov sklep sistira tako dolgo, da ga odobri občni zbor ali z navadno ali z $\frac{2}{3}$ večino.

Zastopnik nar.-radikalne stranke, teh. Hočvar izvaja, da je tudi njegova stranka le za delo; to pa je nemogoče v društvu, če ostane tako katkor je. Prva nedostatnost je nedelaven odbor. Od odbora se mora zahtevati, da nudi članom društva, kogega vodi, kar največ ugodnosti. Tega pa „Ilirija“ nikakor ne stori; knjižnica je za nič, revij, posebno takih, ki bi ugaljale njegovi stranki, ni na razpolago, časopisov manjka.

Predvsem pa odvraca društven lokal od številnejšega poseta. Delegat zahteva, naj bi bila soba taka, da bi nadomestila članom kavarne in gostilne ter bi res bila središče vseh društvenikov. Drugi nedostatek je prehladno društveno življenje. Odbor bi moral prizreti vsak teden en društveni večer, kjer bi se člani v kaki gostilni zabavali in med seboj spoznavali. Tretji nedostatek je, da se občni zbori ne morejo vršiti tako, kakor bi bilo potrebno. V občnem zboru naj bi se zrcalilo vse društveno delovanje, ali na njem se le razgraja in krati pravica, izreči neovirano vsak svoje mnenje. Kajti na občnih zborih je polovica „Savanov“, ki prihajajo le, da iščejo prepirov in kontrahaž. In ta strah pred eventualno kontrahažo sili radikalce, da se vzdržujejo svojih mnenj in se ne morejo vtikati obširnejše v debato. Nauhujše v društvu je pa to, da prebivajo v njem Savani, katerih negativno delovanje ni le aktivno, ampak tudi pasivno. Ne le da ovirajo delovanje znanstvenega kluba, so tudi s svojim izrednim in slabim vedenjem postavili svoje člane na tako nizki moralni nivo, jih tako demoralizirali, da se jih mora pošten človek sramovati. In če bi bile v društvu tudi vse druge ugodnosti, bi vendar že sami „Savani“ preprečili vsako boljše delovanje, kajti samo pogled na njene mera zadušiti v vsakem radikalcu vsako še tako navdušeno in idealno voljo do pozitivnega delovanja; v društvu s takimi elementi je radikalcem nemogoče sedeti.

— Po daljši in ostri debati, v kateri zastopnika radikalcev ne moreta razložiti, kaj pravzaprav zahtevata za omogočenje „pozitivnega dela radikalnega“, odgovorita na vprašanje, li sprejmeta stavljene predloge, in imenuj radikalcev tole zahtevo: Radikalna stranka noče nobenega kompromisa, nobenega odbora, ampak le zahteva, da si pride „Ilirija“ priimek „narodno-radikalno društvo“, da se združi s „Slovenijo“ in „Taborom“ v eno enoto ter se brezpogojno podvriče centralnemu odseku narodno-radikalnega dijaštva, v kateri odsek naj pošilja po dva zastopnika.

Baronica je hotela naglo oditi, ali premisila si je in rekla:

„Veste, Diavoletto, to ni ravno taktno, da ste me spoznali; upam pa, da boste toli taktni in boste pozabili, kje sva se videla.“

Baronica je šla po stopnicah navzgor. Marko je strme zrl za njo in ni pojmil, kam da gre. Šele čez nekaj trenotkov se je spomnil, da stanuje v hiši za dečko, slikar Karlo; spomnil se je tudi, da je baronici nekoč toplo priporočal mladega umetnika in jo prosil, naj zanj kaj stori.

„Ona je stará že petinštirideset let — in je imela že dvajset ljudim — ubogi Karlo, zdaj tudi njemu ni več pomagati. Zalumpal se bo in propadel.“

Žalost je legla pri teh mislih na Markovo srce.

„Po naravi sem melanolik, po poklicu sem humorist; vsemu svetu želim le dobro storiti, a vsakemu prinesem nesrečo, kdor pride z menoj v dotiku. Kriv sem strašne usode, ki je zadela Lavro; kriv sem tudi, da propade Karlo. Dokler ni poznal mene, je bil pošten in vesel dečko, je bil zadovoljen in je delal, zdaj je postal suteniran ljubim stare grešnice. Ah, najbolje bi bilo, da si poženem kroglo v glavo.“

(Dalje prih.)

Ker se seveda po pravilih društva tem zahtevam ni moglo ustreči, so bila nadaljnja pogajanja nemogoča, in posledica je bila po treh dneh novo društvo s 15 člani. To so bili torej vzroki cepljenja; ti pa, slovenska javnost, sodi, in gotovo se ne bode treba sramovati nam Ilirijanom svoje sodbe! In ti, novo društvo, hodi naprej po začrtani si poti, in velikanski uspehi so Ti gotovi! Iz malega raste veliko — mogoče tudi iz malenkosti! Naj te vodijo visoko donečne fraze in lepi programi; ko se pa srečamo enkrat v javnem življenju, hočemo videti, kdo bodo trdneje stal na svojem mestu! Za sedaj le ponovimo z nemškim pesnikom: „In vendar smo le mi divjaki boljši ljudje!“

Maše čipkarstvo.

Spisal Dragotin Lapajne.

V.

(Konec.)

Tistim, ki so zasledovali ves razvoj naše čipkarske šole, je gotovo še dobro v spominu, v kakem položaju se je nahajala ta šola ob času, ko je prišla v roke sedanjega kuratorja. Bila je le radi tega tukaj, da je imel vsakokratni voditelj nekaj postranskih dohodkov. Učilo se v tej šoli ni ničesar, novega se ni dobitilo iz nje ničesar, zato pa je bila le na parirju.

Tudi sedanji kurator je kmalu spoznal, da mora kaj ukreniti, ako hoče, da se obdrži.

Ni kazalo torej drugega, kakor pričeti trgovino. Proti temu ne bi bili trgovci ugovarjali, da bi bil ostal g. Vogelnik pri šolskih izdelkih. Ali zgodilo se je čisto drugače. Naročil je dobit kmalu dovolj in ker ni imel dovolj učenek, je moral loviti čipke drugod, izven šole.

Vsled tega smo se seveda trgovci pritožili na Dunaju, ali Vogelnik je trdrovratno trdil, da ne kupuje čipk od drugih nego samo od šolskih delavk. Sicer je dvorni svetnik Müller strogo prepovedal, da se ne smejo čipke nižje vrste v šoli izdelovati in prodajati, toda kaj se je brigal kurator za to ukaz.

Namesto da bi po ukazu ministra črtal stare vzorce, jih je le še bolj lovil. In zakaj?

Radi tega, ker so tuji trgovci hoteli ineti samo tisto blago, ki je bilo vredno, katero so lahko prodajali. Ker so pa bile ravno v zadnjih petih letih postale naše čipke posebno moderne, je bilo seveda povpraševanje tako veliko, da je cena še sama ob sebi poskočila.

Zraven tega pa šola ni imela prav nikakih stroškov in ji je bilo vsled tega lahko mogoče cene nekaj zvišati. Toda pri vsem tem so trgovci še vedno bolje plačevali karor šola.

Pa kako si je znal pomagati premeteni kurator. Napravil je okrožnico, katero je podpisal dekan Arko in jo poslal po vseh dekanjskih župniščih, kjer so potem v cerkvah označili cene in delali reklamo za šolo, seveda samo za čisto navadne vzorce, katere je ukazal dvorni svetnik Müller izbran.

In to naj bode c. kr. šola? Proti takemu postopanju šole naj mi trgovci lepo molčimo in hválimo korigi, katere nam ta zavod donosa? Zraven tega pa se je očitalo trgovcem, da izkoriscajo delavke, da jim vasiljejo špecijsko blago, sukanec in še razne druge nepravilnosti.

Kako neutemeljena so bila ta očitanja, sem že omenil poprej, in kako upravičeni so bili trgovci, da so vsaj deloma tako postopali, pa se razvidi še iz naslednjega:

„Slovenec“ pravi namreč, da smo trgovci prodajali delavkam sukanec za visoke dobičke. Toda kako pa dela šola? Kurator sam se je prepričal, da je to v interesu kvalitete neobhodno potrebitno in nobene delavke je ni, ki bi ne bila primorana v šoli kupiti sukanca, ako proda čipke v šoli. Ali razloček je čisto drugačen. Med tem, ko bi morala šola prodajati sukanec brez dobička in boljše kvalitete, prodaja ga tujim delavkam še celo dražje in nižje kvalitete kakor nekateri trgovci.

Najlepše pri tem pa je, da šola, ki potrebuje velike množine sukanca, tega ne naroči

rovanju. Kdor sodi nepristransko, mora uvideti, da je bil shod zaupnikov narodenonapredne stranke sijajen dokaz življenjske moči napredne intelligence vseh stanov naše kranjske dežele. Na stotine tako veljavnih, značajnih in razumnih mož ne spravi ne dr. Šueteršič niti škof pod svojo streho, če se vsa kranjska duhovščina v ta namen eksponira. Zato nas pa je zmerjal „Slovenec“ pred shodom z barabami, po shodu pa s pijanci. Res jako čedno. Tudi piše „Slovenec“, da so šli izvenljubljanski zaupniki s kolodvora naravnost v gostilno, kar je baje sijajen dokaz, da smo pijanci in barabe. Ljubi „Slovenec“, ako bi mi imeli farovne na razpolago, kakor klerikalni zaupniki, gotovo bi nam ne bilo treba iskat zavetja po hotelih in gostilnah. Pa pride še bolje. Ker smo zborovali do stojno, kakor zborujejo pametni in mirni ljudje in ker nismo rogovili in se priduševali, kakor katoliški backi na farovskih dvoriščih, zdele se je „Slovenčevem“ poročevalcu vse strašno dolgočasno in mrtvo. No, če se je dolgočasil on, mu ne moremo drugačega svetovati, kakor da gre drugo pot med ljudi svoje vrste. Pa tudi usmiljenja poln je škofov list in iz tega usmiljenja je zamolčal imena nekaterih trgovcev in obrtnikov, ki so bili udeleženi na shodu. Res hvaležni mu moramo biti vsi obrtniki in trgovci na tem usmiljenju; kajti če „Slovenec“ razkrinka te trgovce in obrtnike, pridejo vsi še pred „alelujo“ na kant. Najhujše pa je bilo za nas liberalne zaupnike, da smo morali pred „Narodnim domom“ defilirati mimo — „Slovenčevem“ poročevalca. Tako poroča sam z velikim zadoščenjem. Res imenitna parada. Sicer pa sme biti „poročevalci“ prepričani, da nas to še danes hudo boli, da nismo imeli časti, biti predstavljeni imenitnemu gospodu, pred katerim smo morali defilirati. Za čas jesenskega shoda prosim velečlanega gospoda klerikalnega zaupnika poročevalca, da se takrat med našim defiliranjem vsaj na glavo postavi in naj pred „Narodnim domom“ toliko časa na glavi stoji, da bomo vsi imeli čast vedeti, da je ta gospod poročevalc in plačani zaupnik največjega slovenskega lista v Evropi. Do svidenja torej v jeseni. Toliko v odgovor častivrednemu „Slovencu“. — Zaupnik z dežele.

Kmet mora ostati zabit.

To je klerikalna parola in te se naši klerikalci trdno drže. Bog ne daj, da bi se dalo našemu kmetu zadosti šol, ker potem je oblast klerikalcev nad kmetskim ljudstvom izginila kot pomladanski sneg. Najbolj pa se boje naši dušobrižniki kmetijske šole na Gorenjskem, katera se nameščava ustanoviti. Vsakovrstne vzroke imajo proti njej in zadnji „Domoljub“ je jasno povedal, da bodo klerikalci delali z vsemi močmi, da se prepreči ta ustanovitev. Dežela bi dala ogromno tisočakov za prazen nič, pravi, in „siti smo že enega Grma preko grla,“ nov gorenjski Grm se nikakor ne sme ustanoviti. Dobro vemo, da so potrebna vzorna gospodarstva, po poti kmetijskih šol pa ne pridemo do njih. Na njih ni razumnega, varnega gospodarstva; dežela se nikomur ne smili; molze jo, kdor le utegne.“ Člankar je samo za ustanovitev zadrug, ker potem dežela ne bo prišla na kant, kakor ji grozi ustanovitev take kmetijske šole. „Vzornih gospodarstev ne bo, dokler bo mogel z mazincem migati kak kmečki zastopnik v deželnem zboru.“ Tako govore ljudje, ki se izdajajo, da jim je blagor slovenskega naroda prisreč. Ker se boje, da bi zavedno ljudstvo samo bežalo iz klerikalnega tabora, če se mu odpro oči, zato na Kranjskem ne bo vzornih gospodarstev, dokler bo mogel z mazincem migati kak kmečki zastopnik v deželnem zboru! Kmet mora ostati zabit in čim bolj je zabit, toliko lažje ga komandira klerikalno vodstvo od najvišjih mož, za katere ni greh, če si kupičijo premoženje z ljudskim denarjem, pa do zadnjega kaplana, ki tudi hoče imeti svoj delež iz kmečkega denarja potom konsumov, z drug itd.

— **Pokažimo svoje rodeljubje!** Znano je, kaka nesreča se je zgordila v Malnicu na Gornjem Koroškem. Koliba, v kateri je bilo natlačenih vse polno Macedoncev pod streho, je zgorela do tal, zgorelo je pa z njo tudi 5 macedonskih trpinov, dočim so ostali ušli smrti, vendar opečeni in ožgani, da je groza. Slovenci v Malnicu so preskrbeli tem revežem, ki so brez vsakih sredstev, ker so šele čakali na delo, prvo pomoč in jih podpirajo, a tako izdatne podpore, kot jo potrebuje ta slovenska raja, ne zmorejo. Zato se obračamo na rodoljube, naj pomagajo tem macedonskim revežem. V to nas veže slovenska zavest, saj so ponesrečeni trpini naši bratje, ki so vsled obupnih razmer v svoji domovini prišli si iskat grenkega kruha na naše dežele, a jih je doletela strašna nesreča. Tukaj naj se praktično počaže naše rodoljubje in solidarnost z brati trpini, ki so največji siromaki. Vsak dar je dobrodošel, še bolj pa oni, ki je darovan takoj. Darovi naj se pošljajo na g. Andreja Munih, trgovca v Malnicu na Gorenjem Koroškem.

— **Imenovanje.** Gosp. dr. Ivan Prijatelj je imenovan za asistenta dvorne knjižnice na Dunaju v X. činovnem razredu.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Iz pisarne „Dramatičnega društva“ se poroča: Jutri, v petek se zaključi gledališka sezona 1905/6 z opero „Toska“, ki je dosegla pri kritiki in pri publiku največje in najiskrenje odobravanje. Poleg „Pikove dame“ je „Toska“ dosegla v minoli sezoni največji uspeh, ker se res prav dobro izvaja, ker je vzorno vprizorjena in ker je pač italijanska glasba našemu občinstvu najljubša. Jutri nastopajo zadnjič pred začetkom „mrtve sezone“ v velikih vlogah naši solisti gospa Skálova, g. Ourednik in g. Orželski. To lepo opero se torej naši pevci poslové v Ljubljane. Kdor sem videl in slišal „Tosko“, nagnega vsaj jutri ne zamudi! Ako deželni zbor ne dovoli in tudi ne izplača običajne subvencije „Dramatičnemu društvu“, je jutrišnja repriza „Toske“ obenem tudi za nekaj let **zadnja slovenska opera predstava** v Ljubljani. Zagreb je brez opere, in brez nje naj bodo poslej še Slovenci?! Vse kaže, da so se zbrali nad slovenskim gledališčem usodni oblaki!

— **Naša zvezza** bode imela svoj ustanovni občeni zbor v soboto, dne 31. marca, ob 8. uri zvečer v hotelu „Ilirija“. Ta občeni zbor se mora zato vršiti, ker so se v prejšnjih pravilih morale neke formalnosti popraviti. Osnovalni odbor je predložil vladu nova pravila. Deželna vlada je ta pravila potrdila in na podlagi teh pravil vrši se v soboto ustanovni občeni zbor „Naše zvezze“. Na dnevnem redu so naslednje točke: 1) Potročilo osnovnega odbora, 2) volitev odbora in pregledovalcev računov, 3) določitev članarine, oziroma podpornine, 4) slučajni predlogi. Želite je, da se uradništvo tega občnega zobra v obilnem številu udeleži, saj tu gre za stanovsko organizacijo, ki bode posegala v naše javno življenje.

— **Ljubljanski Sokol** se udeleži vsesokolskega zleta v Zagrebu, ki se vrši letos 15. in 16. avgusta v Zagrebu, korporativno. Ker se je Sokolstvo hrvatsko udeležilo vsesokolskega zleta v Ljubljani v izredno obilem številu, je dolžnost slovenskih Sokolov, da vrnejo bratski poset v kar najčastnejšem številu. Naš narodni ponos zahteva, da se jayne in tekmovalne telovadbe udeleži kar največ slovenskih telovadcev. Treba je pa zategadelj, da se manj premožnim telovadcem olajšajo potni stroški za izlet v Zagreb. Društveni odbor je, uvidevajoč to potrebo, osnoval izletni fond. Obrača se zatorej do rodoljubov slovenskih s prošnjo, da blagovolijo zbirati prispevke za ta izletni fond.

— **Zensko telovadno društvo v Ljubljani** priredi, kakor smo že poročali, 1. aprila ob 1/2. uri zvečer telovadno skušnjo v Sokolovi telovadnici po sledečim sporedi: I. Telovadba: 1. Vaje s praporji ob godbi. 2. Telovadba na orodju: I. vrsta: bradlja, konj; II. vrsta: bradlja, konj vzdol; III. vrsta: bradlja, konj na šir; IV. vrsta: gred, bradlja. 3. Vaje s kiji. Izvaja vaditeljski zbor. 4. Vaje v četvoricah s šerpami. II. Borenje flereji po francoski metod. 1. Nastop skupine. 2. Nastop dvojice. — Prosi se slavno občinstvo, da pride pravočasno, ker se bo pri nastopu telovadbi dvorana zaprla. Navzočnost nepovabljenih gostov se bo smatrала kot pristop k društvu.

— **Nov vir dohodkov družbi sv. Cirila in Metoda.** „Domovina“

priobčuje pod tem naslovom članek, v katerem pripomore, da bi naj vse podružnice naše šolske družbe pridele vsako leto eno večjo narodno veselico v družbeni prid. S takim delovanjem bi se zanimanje vseh stanov za družbo rastlo in se dohodki zelo povečali. Poleg tega pa se odpira družbi nov vir dohodkov s tem, da se upelje na 5. julija (praznik slovenskih blagovestnikov) ali slediče nedeljo kot nakupovalni dan za vse Slovence in da dosežejo posamezne podružnice v svojem okolišu, da narodni trgovci in obrtniki darujejo bodisi določen odstotek prometa tega dneva družbi, bodisi kako določeno vstop. Podružnice bi morale agitirati, da slovensko občinstvo ta dan res v veliki meri kupuje svoje potrebščine pri onih narodnih trgovcih, ki bi bili pripravljeni vsaj nekaj za družbo dobiti, moral bi postati ta dan nekak narodni semenj v korist naši šolski družbi. Ideja nakupovalnih dnevov se je sprožila v Londonu, upeljali so se že v Berolini in tudi na Dunaju se prirede letos v začetku meseca aprila. Na vsak način je to idejo le pozdravljeni in želeti, da se v čim najširšem pomeni uresniči.

— **Uspodbijenostne preizkušnje** za občne ljudske in za meščanske šole pri c. kr. izpraševalni komisiji v Ljubljani se prične v petek, dne 4. maja t. l. ob 8. uri zjutraj na c. kr. učiteljsču. Prošnje za pripust k tem izkušnjam je po predpisanim potu poslati najkasneje do 26. aprila t. l. ravnateljstvu izpraševalne komisije.

— **Učiteljski dobratniki.** Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta so darovali: g. Jernej Bahovec, trgovec s šolskimi potrebščinami v Ljubljani, 50 K; g. Vinko Levstek, nadučitelj v p. na Vrhnikih, 10 K namesto vencu prerano umrlemu svaku g. Ivanu Grudnu, e. k. davkarju v p. na Vrhnikih; g. Ignacij Gruntar, c. kr. notar v Ribnici, 10 K namesto vencu na krsto umrlega prijatelja sodnega svetnika gosp. Maksa Vidica; dva stotnika pri Čonku v Ljubljani zložila 3 K; sl. Posojilnica v Framu na Štajerskem 10 K; vesela družba pri g. Prijatelju v St. Janžu na Dolenjskem ob prilikl vinske kupčije zložila 5 K; gospa Gusti Kudrova, soproga sodnega pristava v Črnomlju, nabrala ob prilikl izleta v Gradac 4 K 20 h; gdč. Ema Schott, učiteljica v Toplicah, 6 K 50 h, ki jih je nabrala ob odhodnici v Toplice; g. Stevan Sorenac, srbski svečenik v Ljubljani in Hercegovini, nabral pri seji pri sodniku Čoviču, 5 K; misel za nabiranje je sprožil gospod sodnik v Stolcu, rodom Kranjec, okrajna posojilnica v Litiji 10 K; vesela družba pri Lumanju v Šempasu zložila 11 K 20 h; okrajna posojilnica v Kobarišu na račun pokroviteljnine 100 K; sl. županstvo na Bledu na račun pokroviteljnine 50 K (2 rok); posojilnica v Gornjem gradu 10 K; g. Ivan Vusaković v Stolcu 5 K, nabral na večerji g. Aleksandra Šešeka ob prilikl njegovega imendana; obe vsoti sta nabrani med Slovenci, Hrvati in Srbi. Živila slovenska zavzemnost! Vesela družba pri g. Kernovki v Škofji Luki 10 K. Glavna slovenska hranilnica in posojilnica v Ljubljani 50 K; tvrdka Gričar et Mejač, zaloga konfekcijskega blaga v Ljubljani, 25 K. Živila učiteljski dobratniki in nasledniki! Bog plati!

— **Razpis častne nagrade.** V povisanje hrvatsko-slovenske kulturne vzajemnosti na glasbenem polju razpisuje „Glasbena Matica“ v Ljubljani sveto 100 K kot čisti prebitek prekrasnega hrvatskega koncerta v Ljubljani, katerega je priredilo hrvatsko pevsko društvo „Kolo“ dne 11. novembra 1905 častno nagrado za novo, dobro hrvatsko ali slovensko, izvirno, še ne objavljeno skladbo, moški ali mešan zbor koncertne vrednosti brez vsakršnega instrumentalnega spremljevanja (a capella) v hrvatskem ali slovenskem jeziku. Partiture skladb, katere tekmujejo za razpisano nagrado, naj se pošljajo „Glasbeni Matici“ v Ljubljani ali upravnemu odboru hrvatskega pevskega društva „Kolo“ v Zagrebu v zaprtem kovertu z motom, pripisanem na partiture brez skladateljevega imena najkasneje do 1. septembra 1906. Ime skladateljevo naj bo zapisano le v zaprtem, skladbi priloženem pismu, na čigar kuverto je isti od skladatelja izbrani moto zapisan. Doše skladbe bo ocenjevala v ta namen sestavljeni jury hrvatskih in slovenskih glasbenih strokovnjakov. Jury se sestavlja vokalno društvo „Kolo“ in „Glasbena Matica“ v Ljubljani. „Glasbena Matica“ bo oni zbor (skladbo), kateri jury prisodi nagrado, v tisku izdala. Da se osigura absolutna nepristranost presegevalcev in odstrani vsak možni predsodek ali eventualni upliv vsled znane pisave skladate-

ljeve se želi, da gospodje skladatelji ne pošljajo lastnoročnih pisanih paritet.

— **Predavanje.** Jutri zvečer ob 8. uri predava g. Anton Chráska v „Katoliškem domu“ v I. nadstropju o temi „Jezus ali Baraba?“ Vstop prost.

— **Ljubljanski društveni godbi** je darovala, kakor lansko leto tudi letos glavna slovenska hranilnica in posojilnica v Ljubljani večjo denarno podporo. Zahvaljuje se slavnim hranilnicam za ta velikodščni dar najiskrene, prosi se obenem tudi druge slavne denarne zavode, — do katerih se je društvena godba obrnila s prošnjo za podporo — naj bi, uvažajoč pomen naše domače godbe, istotako godbi kake podpore nakloniti blagovoliji.

— **Stavka krojaških pomočnikov v Ljubljani.** Naprošeni smo, objaviti naslednje pojasnilo. V stavki stojecim krojaškim pomočnikom se predbabiva, da niso pravilno postopali. Krojaški pomočniki smo čisto pravilno postopali, pač pa vodstvo z drugo krojačev itd. ni postopalo pravilno. Pomočniki smo nevi plačilni cenik predložili mojstrom na občenem zboru zadruge krojačev dne 11. marca in smo zahtevali odgovora v teku 14 dni, to je do dne 24. t. m. Odgovor smo sprejeli in tudi cenik, katerega smo mojstri izdelali. Ta cenik je tako sestavljen, da bi morali mojstri svojim pomočnikom še manj plačevati, kakor so dosedaj plačevali. Obenem so nam poslali tudi pismo, v katerem so naglašali, da so se določile vse točke cenika po soglasju večine mojstrov, zato je smarati določila kot neovrgljiv sklep, katerega se hčajo mojstri strogo držati. Pomočnikom ni drugega kazalo, kakor stopiti v stavko ali delati za manjšo plačo. Razmere krojačev so se od zadnje stavke, ki je bila 1871. leta, močno predugačile, življena v tem stoletju pa ni primerjati življenu v prejšnjih letih. Zatorej smo soglasno sklenili, stopiti v stavko. To naj bode pojasceno nekaterim mojstrom, kateri imajo največjo vlogo pri stavki. — Stavku kujoči odbor.

— **Javna vinska pokušnja v tukajšnji deželni vinski kleti** je noč od polu 8. do polu 10. ure. Novodošli dolenjski evčiki so izvrstni. Kdor je te že naročil, odnosno kdo želi dobiti večjo množino teh direktno iz kleti, naj se blagovoli nočoj pri pokušnji zglasiti.

— **Novo postajališče na dolenjski železnici** se ustanovi na progi Grosuplje-Straža. Včeraj je bil komisionalni ogled, pri katerem je zastopal trgovsko in obrtniško zborico svetnik g. Ivan Schrey. Postajališče se napravi med postajama Grosuplje in Žalna pri Čuvalnici št. 6. Za napravo postajališča je darovala kranjska hranilnica 1000 K, interesentje so zložili 700 K, uprava dolenjske železnice pa je dala 500 K. Novo postajališče se bo imenovalo Boštanj.

— **Umrla je** na Slinovici pri Kostanjevici soproga veleposetenka in znanega vinogradnika gosp. Martina Colariča ter mati vrgledno narodne rodbine. Blag ji spomin! — **Trgovska in obrtna vest.** V Gorenjem Logatu prične trgovino gospa Emilia Svetličič prej pri „Maksu“. Rudolf Puppis prične izdelovanje sodavice.

— **Zamorec ne postane nikoli bel.** Iz Ihan se nam piše: Naš župnik Antončič se v „Slovencu“ z dne 5. marca na vse kriplje pere in hvali, kako vzoren duhovnik da je. Ta samohvala se mora gabiti vsakomur, pa naj jo je podpisalo še toliko njegovih faranov, ki so se podpisali samo na komando, kakor so tudi podpisali neko polo proti vpeljavi civilnega zakona in bi tudi podpisali svojo smrtno odsodo, samo Antončič naj ukaže to. Pod dotičnim skrpučalom je zapisano: sledi podpisi gg. župana, obč. odbornikov itd. Kdor ne pozna naših razmer, bi menil, da so se vsi odborniki podpisali; v resnici pa se nista podpisala svetovalca in tudi več odbornikov ne, ker so samostojni možje. Župan seveda je podpisal, ker mora storiti na ukaz svoje matere in Antončiča vse. Škoda, da ne vemo imen podpisancev, ker je gotovo med njimi tudi tisti klerikalni agitator, kateri je v Dolskem znan radi neke stvari. Antončič pa vprašamo, zakaj ni poiskal podpisov pri tistih ljudeh, katerim je tako visoko zaračunal dotični pogreb? Edino njihovi podpisi bi bili merodajni, vse drugo je grda farbarija. Da se o vzor-Antončiču docela pogovorimo, upamo, da bo gospod toliko prijazen in nam povedal, če je v blagor katoliških duš, da hujška Antončič nerazsodne farane, ko jim tvezi, da delajo naprednjaki zoper vero, v dokaz pa stavljva, da hočejo vpeljati zakon, ki bo veljaven samo tri leta, na kar bo smel vsak svojo babnico zapoditi? To je nesramna farbarija nerazsodnih ljudi! Naš župnik je večkrat bolan in vsled svoje bolezni opusti gotovo polovic ur kršč

je spila veliko karbolove kisline. Predno je prišel zdravnik, je bila že mrtva.

Cela rodbina je obolela za legarjem v Pulju in sicer ona pre-gatnega kapitana v pok. pl. Henriqueza. Jedli so takozvane morske datlje.

Slovensko pevsko društvo v Nemčiji. Piše se nam iz Bor-becka v obremski pokrajini: Naše slov. pevsko društvo "Ilirija" je imelo 11. februarja tretji občni zbor, ki je volil v novi odbor za leto 1906. sledi: Predsednik Ivan Marn, pod-predsednik A. Veligošek, tajnik K. Slamnik, namestnik K. Potocnik, blagajnik K. Dolinšek, namestnik A. Tomazin, oskrbnika Fr. Bicek in Franc Hauptman, računovodje Ivan Bauer in Rudolf Hočevar, odbornika pa Fr. Smuk in Ivan Koenig, pevovodje Friderik Pačer. Društvo je imelo 14. maja l. 1. drugo ustanovno veselico, katere so se udeležila mnoga društva. Podpornemu društvu sv. Barbare v Ewingu pri Dortmundu je društvo podarilo trak v znak bratovske ljubezni in hvaležnosti za pevski rog. Trak je pripela na zastavo delca z galjivim govorom o zvestobi Slovence. Društvo je napravilo v preteklem letu 4 izlete, medtem k blagosloviljenju zastave pod-pornega društva sv. Barbare v Hessen. Zastavi je kumoval avstrijski cesar Franc Jožef, zastopal ga je pa avstrijski konzul iz Kolina. Naše društvo je zapelo pred konzulatom cesarsko pesem, "Za dom med bojni grom" in še nekatere druge, za kar se nam je konzul prijazno zahvalil. 31. grudna smo napravili božično veselico in obdarovali veliko otrok. Peli so otroci, peli smo mi Ilirijani, tamburaši so pa krepko udarjali pod vodstvom Frana Bicka. Društvo ima zdaj 37 članov. Dohodki so znašali v preteklem letu 431-75 mark, stroški pa 387-59 mark, torej preostanka 44-16 mark. Društveno premoženje znaša 285 mark. Društvo je sklenilo, da si nabavi zastavo, ki bo stala 250 mark. Nabrali smo že 68-17 mark. Ker bi radi že do junija imeli zastavo, prosimo vse zavedne slovenske rodoljube in rodoljubkinje, naj nam pomagajo s prispevkvi, da se uresniči naša srčna želja. Darila se bodo iz-kazovala v "Slov. Narodu" in "Domovini". Z veseljem naznanjam, da nam je Zveza slov. pevskih društev v Ljubljani naznana imena slovenskih pevskih društev, na katera smo se vse obrnili glede prispevkov. Zveza slov. pevskih društev v Ljubljani nam je že darovala 20 K, g. dr. Oražen pa 10 K, za kar se jima tem potom najiskrenejše zahvaljujemo.

Originalno veselje sta na-pravila te dni dva mesarja nekemu gostilničarju. Gostilničar je namreč velik prijatelj ptičev in ima kanarčka, ki je neki tako dober pevec. Da bi pa pomnožil pevčev rod, je hotel kanarčka spariti. Dvojica se sicer ni črtila, a jajčka pa le ni bilo opaziti v gnezdu. Vse to je bilo mesarjem znano in sta hotela napraviti sebi zavaro, gostilničarju pa veselje, in res se jima je oboje dobro posrečilo. Kupila sta sladkorat jajček in ga polnila v kanarčkovo gnezdo, ne da bi o tem kaj vedel gostilničar. Silno vesel je začel drugi dan gostilničar pri-povedovati gostom o novici, da je kanarčkovka znesla jajček in vsi so ga blagovali in se z njim vidno ve-selili. Drugi dan je "znesla" kanarčkovka še eno tako jajce, potem pa nobenega več. Gostilničar je potem hodil dan na dan gledat, kdaj se iz-vali pevčev rod, a to se ni zgodilo. Ker se je stvar zdela gostilničar slednjih le čudna, je natančno ogledal jajca in se je v svojo veliko jezo prepričal, da ju je kanarčkovka vsa obkljuvala in kdo ve, kako bi bila kaznovana, ko bi se gostilničar ne bil hkrati prepričal, da mu jo je nekdo dobro naigral. Seveda so gosti izvedeli tudi to novico in ako se moža sedaj vpraša o slavnem pevčevem rodu, nekako čudno pobesi oči in se najrajše izogne vsakemu takemu po-govoru.

Vlom. Včeraj popoldne je bilo v neki hiši na Starem trgu vlomljeno v podstrešno sobo in ukradena služkinji Frančiški Zorčevi srebrena ženska ura z verižico, vredna 20 K. Tat je tudi poskušal vlotiti v neko podstrešno stanovanje, a se mu to ni posrečilo.

Promet bode drugi teden v Wolfovih ulicah ob lepem vremenu za en dan zaprt, ker bodo napravili čestno prehod.

Tatvina. Dne 27. t. m. je bil gospodu Karlu Schmidtu ukraden siv, 80 K vreden površnik.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 19 Hrvatov in 4 Slovenc. V Heb je šlo 35 Hrvatov, v Gospo sveto 25, v Scheibbs 19, v Inomost pa 20. Na Dunaj se je odpeljalo 90 laških zidarjev, v Kočevje 25, v Beljak 25, v Ljubljani jih je pa ostalo 19.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske

od 11. do 17. marca 1906. Število novorojencev 17 (= 23.5 %), mrtvorojencev 4, umrlih 24 (= 32.2 %), med njimi jih je umrl za jetiko 5, vsled starostne oslablosti 1, za različnimi bolezni 18. Med njimi je bilo tujcev 14 (= 58.3 %), iz zavodov 19 (= 79.1 %). Za infekcijo bolezni so oboleli, in sicer za vratico 2, za rdečico 1, za noricami 3 osebe.

Jugoslovanske vesti. — Shod dalmatinskih poslancev in županov. Po veliki noči se priredi v Splitu shod dalmatinskih poslancev in županov z namenom, da se napravi konec današnji desorijentaciji hrvatskih strank in ustvari kompaktno organizacijo vseh strank. Na tem shodu se bo razpravljalo tudi o splošnem političnem položaju in o volilni reformi. Shod bo predsedoval dubrovniški župan in načelnik hrvatske stranke v dalmatinskem saboru, dr. Pero Čingrija.

Štrom slovanskega sveta. Tiskovna svoboda na Ruskem. Koncem lanskega leta se je zdelo, kakor da bi skoro zasnilo prostrani Rusiji žarko solnce svobode. Preje vsegamogična birokracija je jela po-pustljiveje postopati in narod je jel dihati svobodnej. Napočila je zlasti nova doba za časopisje, ki se je jelo bujno razvijati, čim se mu je dovolilo vsaj nekaj tiskovne svobode. Toda zadnje mesece je reakcija zopet jela drzneje dvigati glavo, kar je zlasti jasno videti na drakoničem preganjanju svobodnega časopisa. Kakor posnemamo po "Rusi", je v Petrogradu 24 dnevnikom in 18 drugim časopisom prepovedano izhajati. V Moskvi je bilo ustavljeni izhajanje 3 dnevnikom in 9 v pokrajini. Kazensko postopanje se je uvelio v Petrogradu proti 6 dnevnikom in 12 drugim časopisom, v Moskvi proti 14 časnikom, v ostali Rusiji pa zoper 56 časopisov. — Tiskovna svoboda je šla že tudi na Ruskem rakom žvižgat!

Ustanovitev novih ruskih konzulatov v Avstro-Ogrski. Petrogradski dnevnik "Slovo" je priobčil serijo člankov o potrebi reorganizacije ruskih konzulatov v inozemstvu in peresa znamenega ruskega publicista V. Gorlova, ki je bil svoje dni tudi sotrudnik na Dunaju izhajajočega "Slavjanskega čeka". Iz teh člankov je posneti, da ima rusko ministrstvo zunanjih zadev namen, v najkrajšem času ustanoviti v Avstro-Ogrski več novih konzulatov in sicer na Češkem 8, v Galiciji 7, na Ogrskem 7, na Hrvatskem, Kranjskem, v Istri in Dalmaciji pa 10. Po tem načrtu bi se imel tudi v Ljubljani osnovati poseben ruski konzulat, čigar glavna naloga bi bila, da bi se sklopile trgovske zveze med rusko državo in slovenskimi deželami. Da bi bilo to v veliko korist slovenskih trgovini, je pač jasno. Seveda je pot do ustanovitve ruskega konzulata v Ljubljani zelo dolga. Skoro gotovo je namreč, da se bodo naši vladni krogci z vsemi silami upirali temu načrtu zatrjujoč, da bi se z ruskim konzulatom v Ljubljani širila in podpirala samo vseslovenska propaganda, dočim bi se pri tem trgovski interesi docela zanemarjali.

Kongres ruskih pisatev. Te dni se sestanejo v Petrogradu ruski pisatelji na kongres, na katerem bodo razpravljali o aktualnih gledaliških vprašanjih, zlasti pa o cenzuri in o avtorskih pravicah. Pretresovalo se bo tudi vprašanje o reformi carskega gledališča, za katero se na leto izda dva in pol milijona rubljev, donaša pa samo pol drugi milijon. Ker mora ta deficit pokraviti narod, je umevno, ako se zahteva, da se v teh gledališčih bolj ozira na narodno prosveto, kakor doslej.

* **Najnovejše novice.** Razža-ljenje in zadoščenje po smrti. Vsled interpelacije v državnem zboru je bilo v Budapešti truplo pok. po-ročnika Erharda, ki so ga bili po smrti degradirali, slovesno prenešeno in pokopano na čašniškem pokopališču. Vsi v Budapešti garnizujoči polki so poslali deputacije častnikov in vence.

— Strajk poljedelskih de-lavcev je napričakovano izbruhnil v treh največjih ogrskih komitatih Čongrad, Torontal in Barč. To je baje začetek splošnega štrajka. V nemirne komitate so poslale oblasti 500 orožnikov.

Zaradi krvavih izgre-dov v Bukareštu je obtožen vse-učilišni profesor Jorga, da je dijake načuval k demonstracijam proti gledališču.

Mladi samomorilki. Na Dunaju sta 13letni učenci Ana Ne-palek in Hermina Pichelmaner pile lugovo esenco, ker ju je učiteljica v šoli pokarala. Hudo ranjene so prepeljali v bolnišnico.

* **Kardinal Merry del Val,** pa-pež minister zunanjih del, je mož, ki hoče živeti samo v največjem lusku. Dvorana Borgia v Vatikanu spada med najkrasnejše dvorane na

svetu. Ta dvorana je umotvor prve vrste in bi se vsled tega moral skrbno varovati. Kardinal Merry del Val pa je mnenja, da je ta prekrasna dvorana ravno dobra, da služi njemu za obedico. Prvi listi na svetu so ogorčeno protestirali, da se je iz te dvorane napravila obednica, ali kardinal se ni zmenil za te ugovore. Noben vladar na svetu nima take obednice, kakor kardinal Merry del Val, saj pa tudi noben vladar na svetu ne živi tako potratno, kakor ta kardinalček. Rimski listi pišejo, da obedi kardinala Merryja prekašajo celo zgodovinsko-slavne bankete, ki jih je prirejal Cesare Borgia. Prvi kuhan kardinalov ima na leto 30.000 K plača in vrh še posebne nagrade. Kaka potratnost vlaže v hiši kardinala Merry del Val, se razvidi iz tega, da so grofom na razpolaganje smodke po 10 K. Kardinal jih da delati v Havani, seveda iz najobranejšega tobaka. Vsako smodko denejo, čim je zvita, v posebno škatljico iz brušenega stekla, da ostane sveža in ne izgubi svojega vonja. Lahko si je misliti, koliko milijonov mora s tako brezprimerno potratnostjo porabiti kardinal Merry del Val. In kdo mu jih da? Tisti reveži na duhu, ki polagajo svoje trdo pri-služene krajearje na altar, ki darujejo zadnje groše za maše in za očenaše, za misijone, za duše v viceh itd. itd.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 29. marca. Današnja "Wiener Zeitung" prijavlja ce-sarski patent, s katerim se sklicuje kranjski deželnibor na ponedeljek. Ta patent je provzročil v vseh političnih krogih kolosalno senzacijo, ka-krne v parlamentu že mnogo let ni več bilo. Niti liberalni niti kle-rikalni Kranjski poslanci niso nič vedeli, da se sklice deželni zbr. Dr. Susteršič je bodil okrog žurnalistov vpraševat, če kdo ve, kaj naj to pomeni. Ministrski pred sednik Gauthsch je bil privatno interpeliran, čemu je sklical deželni zbor. Rekel je, da zato, da se zamore vlada izreči o neki resoluciji kranjskega deželnega zobra. Sodi se, da je to resolu-cija glede volilne re-forme, ki je bila sprejeta v zadnjem zasedanju kranjskega deželnega zobra. Ko se je dopoldne ob 11. uri sešel odsek za vo-lilno reformo je dr. Kramar očtro vprašal, kako dolgo bo trajalo zasedanje kranjskega dež zobra. Ministrski predsednik Gauthsch je odgovoril, da približno en teden. Predsednik odseka za v. vilno re-formo, Marchet je opozarjal, da med zasedanjem kranjskega deželnega zobra od sek za volilno reformo pač ne bo mogel zborovati. V tem smislu je govoril tudi dr. Su-steršič, reks', da mu je mnogo na tem, da more prisostvovati sejam dež zobra, pa tudi sejam odseka za volilno reformo. Po daljši debati je sklenjeno, da odsek za volilno reformo ne bo imel seje, dokler bo zboroval kranjski deželni zbor. Po dolgem prepiru o generalni debati je odsek sklenil, naj se vrši ta generalna debata ob enem za načrt volilnega reda in za zakon v varstvo volilne svobode. Odsek bo imel jutri še sejo, potem pa ne več. Jutri je namreč tudi zadnja predveliko nočna seja poslanske zbornice. Tudi najvnitršnji pristaši Gauthschevi so zaradi sklicanja dež zobra kranjskega skrajno ogorčeni. Gauthschu očitajo, da praktičra po Taaffeo i metod, da skrivaj daje potuhno nasprtnikom njegovega načrta. Ni se še čulo tako odločno kakor danes, da pomeni sklicanja kranjskega dež zobra začetek konca akcije za volilno preosnovo, da bo Gauthsch načrt pokopan in ž njim vred tudi Gauthsch sam.

Dunaj 29. marca. Ministrski svet je že v ponedeljek sklenil, sklicati kranjski deželni zbor in predvčerjšnjim je temu cesar pritrdir.

Dunaj 29. marca. Komisija za kontrolu drž. vrnih dolgov je iz rekla, da se ne more zadovoljiti s

pojasnili ministrstva zunanjih del in finančnega ministrstva zastran vsote 175.000 K, ki jih Avstrija na leto plačuje Bavarski

Budimpešta 29. marca. Vse je vznemirjeno, ker se še ne ve, ali je krona pritrdila Fejervaryju, da se volitve ne razpišejo v za-konitem roku, ali je ta nasvet odklonila.

Personalni kredit za urad-nike, častnik, učitelje itd. Samo-stojni konsorcij za hranilne vloge in predvime Prvega splošnega uradniškega društva avstro-ogrsko države dajo uradnikom, častnikom, učiteljem, du-hovnikom itd. osebni kredit pod takimi pogoji, ki omogočijo onemu, ki dobi posojilo, labko vrnite in ki jih drugi enaki zavodi, kakor je dokazano, ne dovolijo. — Žalibog se pogosto zgodi, da iščejo taki ljudje, ki hočejo dobiti posojilo, posredovalcev največ na podlagi anoniimnih anone, katerim morajo dati pismeno zagotovilo za ho-norarje in provizije in dobe zato na-zunanje same naslov kakega konsor-cija uradniškega društva ali kakega drugega kreditnega zavoda. Tako si naloži vsak stroške, predno sploh ve, ali in kje bo dobil posojilo. Uradnikom, častnikom itd. priporočamo le v nji-hovem lastnem interesu, da se v slu-čaju potrebe obrnejo znupno na osrednje vodstvo Prvega sploš-nega uradniškega društva na Dunaju, I. Wipplingerstrasse 25, kjer se jim brezplačno nazna-nijo naslovi onih skupin, ki dovoljujejo kredit in odgovore vsa druga vpra-šanja.

1163-1

Najdolnješje zdravniške avtorite porabljaljo

Rogaški, "Styria-vrelec" za bronhalne in kronične katarje v jabolku.

783

Borzna poročila.

Ljubljanska

,Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurz dun. borze 28. marca 1906.

Naložbeni papiri.

Denar Blago

42% majška renta	99.35	99.55
42% srebrna renta	99.35	99.55
4% avstr. kronska renta	99.50	99.70
4% zlata	117.35	117.55
4% ogrska kronska renta	93.50	93.70

4% zlata	111.35	111.55
4% posojilo dež. Kranjske	99.50	101.65
4% posojilo mesta Splet	100.50	101.50
4% posojilo Zadar	100.-	100-
4%		

Čebulica

1170

sajenje, kumarno in čebulno seme se
obi najboljše v veletrovini s semeni Bratje
Glinček, Bzenec (Bisen), Moravsko.

Zajtrkovalni placilni marker
se sprejme takoj

v kavarni „AUSTRIA“
v Ljubljani. 1176—1

za 8 gld. na mesec se odda svitla
čedno mebljovana soba

z eno ali dvema posteljema.

Vpraša se Gradaške ulice št. 8,

nastr. 1147 1

Voz

1100

za štirih peresih za prevažanje oseb in
malo rabljena kočija se ceno proda.

Več se izve v Idriji štev. 280.

Knjigovodja in
korespondent

popolnoma več slovenščine, nemščine,
hrvaščine in italijansčine, eno in dvo
stopnega knjigovodstva in perfekten
stenugrat, išče službe. — Ponudbe sub
A. J. 2nd na upr. „Sl. Naroda“. 1154 1

Stanovanje

3 sobami se takoj ali za maj odda
Kolodvorskih ulicah štev. 32 v
Ljubljani. — Ouda se tudi

hlev

s 1. majem 1906. 777—5

Kje, pove kamnosek Vodnik.

Prodajalka

urjenja v trgovini papirnatne stroke ter
1 vujenec za trgovino in

1 vujenec za tiskarno

se takoj sprejmejo pri tvrdki

FR. IGLIČ na Mestnem trgu.
1125—2

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod. Narodno kavarno

Od 25. marca do
31. marca 1906:

Juž. Amerika

Argentinija, Buenos Aires.

Št. 11261. 1150—1

Ustanove za sirote.

Pri mestnem magistratu v Ljubljani ste izpraznjeni dve mesti Jožefo
Jalenove ustanove za sirote po 84 K
na leto in eno mesto Marije Pav-
škove ustanove za sirote letnih 40 K.
Pravico do Jožefo Jalenove ustanove
imajo sirote, rojene v frančiškanski,
sentpeterski in Šentjakobski župniji,
do Marije Pavškove ustanove pa sploh
v Ljubljani rojene sirote do dopolnje-
tega 15 leta.

Prošnje za podelitev ene ali druge
sirotev ustanov je vlagati tukaj do
20. aprila 1.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 22. marca 1906.

Proda se

hiša št. 28 v Kranju

(Kočarsko predmestje), spadajoča v kon-
čurzno maso tvrdke R. & E. Rooss v
Kranju, tvoreča vložek št. 409, davčne
občine Kranj, sodno cenjena z vrtom
vred na K 58.147.—

Pismene ponudbe je staviti kon-
čurzemu upravitelju do vtevši
10. aprila 1906, katerim je priložiti
udi 10% varščine.

S to prodajo se nikakor ne krate
zastavne pravice hipotekarnih upnikov.

V Kranju, dne 27. marca 1906.

Rudolf Kokalj

konkurzni upravitelj.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v ČELOVCU.

Kupuje in predaja

vse vrste rent, sastavnih pism, prioritet, ko-
munalnih obligacij, srečki, delnic, valut, novcev
in deviz.

Promese Izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2,000,000.— Rezervni zaklad K 200,000.—

Zanesljivo in izkušljeno

izkrenane vrednotne papirje in
vnovčjuje zapale kupone.

Vinkulira in devinkulira vojaške ženitinske kavcije.

Ekskomis in inkasso menic.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v takodem računu ali na vložno knjižico proti
ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestaja od
dne vloge do dne vzdiga. 3—36

Promet s čeki in nakaznicami.

Lahka kočija

polpoprita, enovprežna in dobroohra-
njena, se želi kupiti.

Ponudbe na naslov M. Wasmeyr,
hoteler, Vipava. 1174—1

Enega ali dva praktikanta

sprejmata

Brata Hlavka, kirurg. mehanika
v Ljubljani 1139—2
Šternburgovih ulicah štev. 1.

Lepa hiša

(vila) s hlevom, pred 6 leti novo
močno zidano, z gostilno, ob glavni
cesti, 10 minut od mesta in 5 minut
od kraja, kjer se takoj prične z zgradbo
velikega mostu in železnic, z lepim
prostornim, drevesnim in zelenjadnjivim
vrtom, z 2 orali travnika in njiv ter s
kozelcem pri hiši, se za svojo ceno
radi bolezni takoj proda. Pripravna je
tudi za letovičarje; podjetnik pa pri
zgradbi na Gorenjskem lahko s konjem
zasluži. 1160—1

Vprašanja z znakom 10 vin. za od-
govor sprejema upravn. „Sl. Naroda“.

1145 1

Spreten detajlist kolonijalne stroke

(kristjan) s prve vrste referencami, ki poleg nemščine zna tudi hrva-
ščino v besedi in pismu, in ki more znabiti položiti varščino, se išče
za takoj (kavejca bi event. odpadla, če bi bile reference prav ugodne).
Natančne ponudbe s prepisi izpričevali in sliko pod „X. X. 54.386“
na anončno ekspedicijo M. Dukes Nachflgr. na Dunaju I.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga na Trbiž. Ob 12 uri 24 m ponoči osebni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glödnitz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno
čež Selzta in Aussee, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten.

— Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Murau, Mautendorf,
Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selzta v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reiffing v Steyr, v
Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na
Dunaj. — Ob 11. uri 44 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Mali
Glödnitz, Ljubno, Selzta, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenz, Curih,
Ženeva, Pariz, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne osebni vlak v Trbiž,
Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reiffing v
Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, (v
Prago direktni voz I. in II. razr.), Lipsko na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči
osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Trst-Monakovo direktni
voz I. in II. razr.) — Proga v Novo mesto in Kočevje. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m
zjutraj osebni vlak v Novo mesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako.
— Ob 7. uri 8 m zvčer v Novo mesto, Kočevje. Prijed v Ljubljano juž. kol. Proga
v Trbiža. Ob 3. uri 23 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (Mo-
nakovo-Trst direkt. voz I. in II. razr.), Inomost, Franzensfeste, Soinograd, Linc, Steyr, Iši,
Aussee, Ljubno, Celovec, Mali Glödnitz, Beljak. Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz
Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago
(iz Prage direktni voz I. in II. razreda), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare,
Plzen, Budejvice, Linc, Steyr, Pariz, Ženeva, Curih, Bregenz, Inomost, Zell ob jezeru,
Bad Gastein, Solnograd, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 29 m popoldne
osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzta, Beljaka, Celovca, Malega Glödnitza, Monakovega
Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m zvčer osebni vlak z Dunaja,
Ljubna, Beljaka, Muraua, Malega Glödnitza, Celovca, Pontabla, čez Selzta, od Inomosta
in Solnograda, čez Klein-Reiffing iz Steyra, Lince, Budejovic, Plzna Marijine varov, Heba,
Francovih varov, Prage, Lipskega. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki.
Ob 8. uri 44 m zjutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne
osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzta, Beljaka, Celovca, Malega Glödnitza, Monakovega
Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m pop.,
ob 7. uri 10 m zvčer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v
oktobru. — Prijed v Ljubljano juž. kol. Iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 min.
zjutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvčer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob
nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajnjim
časom v Ljubljani.

Tako se odda dobro vpeljana pekarija.

Poizve se v Kolodvorskih ulicah
št. 29 od 6. — 7. zvečer. 1121—2

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN GRBOV 1897
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igriske ulice št. 6.
Telefon št. 154.

Več gospodov

se sprejme na dobro domačo hrano za
ceno 7 K na teden ali 30 K na mesec.
Ravno tam se oddaste tudi 2 čisti in
snaižni postelji po 6 K na mesec.

Rožne ulice 27, pritličje, desno.

Prima trboveljski in dolenski
kosovni premog

kakor tudi orehovnik in grušč za
gospodinjstvo in industrijo, nasekljana
mehka in trda drva priporoča po nizki
cenii zalogi premoga Jos. Paulin v
Ljubljani, Nove ulice št. 3. 812 7

Najnovejša iznajdba! 10.000 K za kaj boljšega!

Zahajevanje povsod za 12 vinartev le

JEKELINUS

najcenejše najsplošnejše
najodličnejše vse
najsnažnejše prekašajoče

idealno čistilo

v obliki paličic. — Ne samo za vse kovine, ampak tudi za pohištvo iz lesa in
usnja, oljnate slike, igralne karte, marmornate plošče itd. itd.

Osrednja prodaja: JOSIP ZUG, Dunaj, II/3, Ob. Donaustrasse 101.

Zaloge v Ljubljani: Henrik Kenda, I. Korencan, Anton Krisper, Vaso
Petrčič in Viktor Schiffer.

Zastonj

se dobi le ta mesec v angleškem skladišču blaga

remontoar patent Roskopf uro

ako se kupi za čez 25 gld. blaga.

Največja in najfinješa izbirja v moški, otroški, damske in
deklinski konfekciji brez konkurenčnih cen.

O. BERNATOVIC

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5, brez filialke. 1105—3

Bilanca

„Posojilnice v Črnomlju“

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

za leto 1905.

Št.	IMETJE	K	v	Št.	DOLGOVI	K	v
-----	--------	---	---	-----	---------	---	---

Velika eksportna
tvrdka.

Ljubljana
Dunajska cesta 12.

Franc Keber

Urar in trgovec z zlatnino in srebrinino
priporoča slav občinstvu svojo veliko zalogu ur, verizic, prstanov itd.
po najnižjih cenah.

Št. 109. Srebrna cilindrica remontoarka ura na kamnih tekočih gld. 3.75.
Št. 137. Srebrna remontoarka na sidro s tremi močnimi pokrovimi gld. 5.90.
Št. 155. Srebrna cilindrica remont ženska ura z močnim kolesjem gld. 4.50.

Zahtevajte največji valiki can k, ki ga pošiljam brezplačno.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica in Jesenice

981—4

priporoča najtoplje cenjenemu občinstvu za bližajočo se spomladansko sezono izdelovanje vseh vrst salonskih, turistovskih, štajerskih in kolesarskih oblek, uniform uradoških in drugih strok. Zaloga angleškega francoskega in brnskega blaga. Naročila se izvršujejo po najnovojšem krovu točno, solidno in po najnižji ceni. Za dobro in natančno mero se jamči. Specijalist v izdelovanju frakov, salonskih oblek in površnikov.

P. n.

Vsled prenehanja starodavne gostilne „Pri lovcu“ na vogalu Rimske in Tržaške ceste, kamor se naseljeno ustanovljena lekarna, točila bodem od danes naprej v moji gostilni na Tržaški cesti štev. 4, to je v neposredni bližini prenebajoče restavracije, svetovnoznameno najfinješe.

Reininghausovo marčno pivo

vedno sveže v sodčkah in steklenicah v gostilni, kakor tudi čez ulico. Velecenjene stranke v mojem okolišu prosim to naznanje vzeti, ter se priporočam

z velespoštovanjem

Ivana Tonich
gostilna in špecerijska trgovina
Tržaška cesta štev. 4.

1113—3

Styria vozna kolesa
motorska kolesa
znamka poznavateljev!

Dürkopp vozna kolesa

so pred vsemi!

Oglejte si nove modele pri edinem zastopstvu za Kranjsko

IVAN JAX in SIN
v Ljubljani, na Dunajska cesta št. 17.

Najbolje urejena popravljalnica v hiši.

1083
2

Naznanilo za gospode.

Zaradi obnovitve prostora, se prodajajo sledeče stvari po izvirni ceni:

Srajce za gospode, bele in barvaste, pončne srajce, spodnje hlače, evratniki, zapestnice, najboljše blago, srajce za turiste od 80 kr. naprej, normalne perilo, nogavice, rokavice, žepne rutice, platnene in batistaste, evratnice, najlepši, elegantni vzorci.

Skrajno ceno.

Poštne pošiljatve od 20 K naprej franko.

Karel Recknagel

v Ljubljani, na Mestnem trgu 24.

Znižane cene.

1169—1

Spomladanske
obleke za gospode
obleke za dečke
paletote za dame
plašče za deklice
v največji izbiri.

• • • Najnižje cene! • • •

Gričar & Mejač
Prešernove ulice štev. 9.

Pozor!
50.000 parov čevljev!

4 pare čevljev samo gld. 3.25
se oddaje zaradi nakupa velike množine obutel, dokler bo kaj zaloge za smeno nizko ceno: Par moških in par ženskih čevljev ravno ali črna usnja na trakove I. vrste, galosirani, z močnimi zbitimi usnj. p. dplati; dalje par moških in par ženskih modnih čevljev s pa-poilom, zelo eleg, najnovje oblike, za potetje, zelo lečni in lahk. Velikost po cm. Vsi 4 pari veljajo samo gld. 3.25. Razpoljila po povzetju ali pa če se pošlje denar naprej

S. URBACH, eksport čevljev
Krakov št 163.

Zamenjava dovoljena, tudi denar nazaj; riziko popolnoma izključen

513—8

Minka, enkrat za vselej ti danes povem:
Ako hočeš ostati, sliši, kar zapovem:
Kupuj testenine, ki meni diše,
A to so ljubljanske, zapomni si že!
Reci trgovcu, naj ti drugih ne vsiljuje,
On dal ti bo, kar se v Ljubljani izdeluje.
No, če ne bi imel ljubljansko blago,
Izrazi mu željo — preskrbel ga bo.

Gospodinja.

Franc Čuden

urar in trgovec

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Edino zastopstvo in velika
izloga svetovnoznamenih
originalnih

Puchovih koles

od 200 K dalje z 2letnim jamstvom.

Kolesa iz drugih tovaren od 100 K
dalje z 1letnim jamstvom.

Priporočam vse kolesarske potrebsčine ter gumaste plašče in cevi.

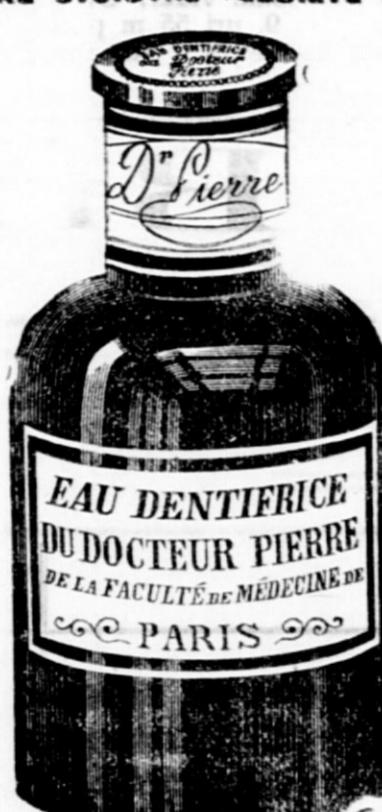
Cenki zastonj in poštne proste.

PRIHRANITE SI MNOGO
ČASAIN NOUCEV
pridobite prejšnje moči,
ako vživate namesto
drugih izdelkov

ZELEZNATO VINO
LEKARNARJA
PICCOLI-JA V LJUBLJANI,
katero imata 100 gramov
113 miligramov železa

GRAND PRIX
Pariská svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Doliva se novsod 3564 41

Pravkar izšlo:

Vešnjak Bogumil

Na razsvitu

Ruske študije.

Ta zanimiva knjiga je pisana objektivno, brez onega neutemeljenega slovenskega navdušenja, pa seveda tudi brez sovražne zagrizenosti. Saj jo je napisal Slovenc, Sloven. Omisili in prestudirali naj bi si jo vsak izobražen Slovenec, da si razbrišti svoje predstave in nazore na Rusiju in ruskem narodu. Marsikar, kar se sedaj godi na Rusku, mu postane jasno. Nesrečna vojna z Japonci, krvavi domaći nemiri, sijajni nesadni uspehi revolucije: za vse to moramo iskat in najti pravih vzrokov činiteljev in ciljev.

54—32

Ukuse opremljena knjiga z izvirno risbo na ovojnem listu je izšla v založbi

L. Schwentnerja
v Ljubljani

Cena: broš. 4 K, eleg vez. 5 K 50 h,
po pošti 50 h več.

FELIX TOMAN

stavni in umetni kamnoseški mojster
Ljubljana, Resljeva cesta številka 30

nasproti skladišču juž. železnice.

Največja zaloga vsakovrstnih

nagrobnih spomenikov

piramid in obeliskov

iz črnega švedskega granita, sijenita in labradorja. Nagrobeni križi iz belega kararskega, krastalskega in kraškega marmorja.

Naprava in prestavljanje

kompletnih rakev in monumen-

fov na novo pokopališče.

Solidni proizvod z najcenejšimi pogoji.

Načrti in proračuni brezplačno.

1153—1

Brez konkurence je bodisi kar se tiče blaga
ali cen
Andeško skladišče oblek v Ljubljani

Glavni trg št. 5 brez podružnice.

Kar doslej ni bilo mogoče, je odslej mogoče!

Še nikdar po tako nizki ceni.

1 površnik za gospode ali ulster á gld. 6'

1 največji moderni dolgi paletto za dame 5'

Obleka za dame največjega kroja ali 1 m dolgi paletto 4'

1 moška obleka ali havelok 3:50

1 suknena obleka za dečke 2:50

1 višnjev naramnik z rdečo naglavnicijo (kapuco) za 2:50

otroke v poljubnih velikostih

Haveloki za dečke in dekllice, jopiči, volnena krila

kakor tudi elegantne lahke bluze v vsakojakih barvah.

Suknene hlače, največje obleke za dečke in go-

spode, modni klobuki 1:20

Moderni klobuki, pique telovniki, srajce, oprava za

dečke, obstoječa iz: hlač, veslaškega telovnika

in čepice 1:10

Kostumi za tri do dojetletne otroke 0:50

Otroški klobuki, obleke za prati, telovniki s pasom 0:90

za gospode, bluze 0:20

Čepice, krvate, Moire-pasi za dame, slamniki 0:20

Največji klobuki c. in kr. komorne in dvorne klo-

bučarne P. & C. Habig na Dunaju 4

Vsi predmeti so najčušnejne izgotovljeni. Velika izber finega an-

gleškega in francoskega suknja za obleke po meri ki se na Dunaju

in v Berolinu po najmodernejšem kroju hitro izgotovljajo.

Velespoštovanjem

O. Bernatović.

1169—1